# Механизъм за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

*Реализирани дейности за първото тримесечие на текущата година, в т.ч. след започване на II-ри срок на учебната 2022/2023 г. по предоставена информация от членовете на Областния координационен център*

Във връзка с координацията по изпълнение на дейностите по Механизма за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (Механизма), от членовете на Областния координационен център (ОКЦ) беше изискана информация за реализираните дейности за първото тримесечие на текущата година, в т.ч. след започване на II-ри срок на учебната 2022/2023 г. Получените данни са обобщени, както следва:

Със заповед на началника на РУО – Русе са сформирани 31 екипа за обхват на територията на областта, в срок е изготвен и изпратен график за обходите за втория учебен срок. До края на месец март 2023 г., усилията на екипите са насочени към повторно включване в образователната система на деца и ученици през настоящата учебна година.

Към 10 април 2023 г. в ИСРМ за обхват фигурират 4396 деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. От януари тази година 222 деца и ученици са се преместили да живеят със семействата си в чужбина.

В периода януари – април 2023 г. екипите за обхват са извършили посещение на адрес за 552 деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, като в резултат на съвместните усилия на членовете на екипите за обхват 64 деца и ученици са записани в детска градина и училище. Към 10 април 2023 г., 56 деца и ученици не са обхванати в образователната система, 58 са отпаднали от образователната система, а 135 деца и ученици са със статус „в риск“.

Ръководителите на екипи за обхват по Механизма от РУО – Русе координират и подпомагат работата на членовете на екипите от образователните институции, провеждат разговори с директорите на училища и учителите, осъществяват връзка с членовете на екипите за обхват от другите институции, актуализират информацията в ИСРМ.

От 01.01.2023 г. до 10.04.2023 г., ръководителите на екипите са изпратили писма до ОДМВР – Русе за съдействие и извършване на справка в информационната система на МВР, с цел установяване местонахождението на 49 деца и ученици. За осигуряване на различни видове мерки и подкрепа, свързани със социалните помощи е изпратена информация за 7 деца и ученици до РДСП – Русе, за 3 деца и ученици до ДСП – Бяла. Чрез механизмите на Закона за семейните помощи на деца и на Закона за социално подпомагане се оказва помощ на семейства, чиито деца са в риск от отпадане от образователната система по социално-икономически причини.

За съдействие при прилагане на дейностите по Механизма е изпратена информация за 5 ученика до Регионалните управления на образованието в градовете Разград, Сливен, Ловеч и Велико Търново.

Регулярно от РУО се получава информация за работата на екипите за обхват, графиците за обход и други въпроси, свързани с дейностите по Механизма.

В срок до областния управител се получават справки от общините за наложените наказания по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование ЗПУО. С писмо наш изх. №37-00-4/31.03.2023 г. е подадена обобщената информация до Координационното звено по чл. 2 от ПМС 100/08.06.2018 г. (изм. и доп. с ПМС №259/14.10.2019 г.), че за първия отчетен период на настоящата година (до 31 март), в осемте общини на територията на област Русе няма съставени актове за установяване на административни нарушения. За Община Борово са издавани три наказателни постановления за налагане на наказание за осъществен състав на административно нарушение по чл. 347, ал. 2 от ЗПУО, с които е наложено административно наказание глоба, в размер на 50 лв. за всяко.

Пряко в дейността по Механизма, от ОДМВР – Русе са ангажирани над 70 полицейски служители, като за първото тримесечие на 2023 г. са се включили 14 от тях. При посещение на екипите за обхват, от полицейските служители е оказано съдействие при посещение на 93 адреса, при които са установени 56 деца и ученици.

В 58 случая са проведени издирвателни мероприятия, в т.ч. извършване на справки в информационните масиви на МВР за установяване на подлежащите на обхват деца и ученици.

Следва да се подчертае отново, че през годините е създадена система за бърз обмен на информация между ангажираните в Механизма институции, като служителите на ОДМВР – Русе своевременно реагират и предприемат нужните действия, с цел максимално да се улесни работата на членовете на екипите за обхват.

От Регионална дирекция „Социално подпомагане“ – Русе отчитат: Дирекция „Социално подпомагане“ – Бяла (с обхват общините Бяла, Борово и Ценово) отчита, че през първото тримесечие на текущата година, в т.ч. след започване на втори учебен срок са извършени 30 обхода от екипите за обхват. В интегрираната системна на Агенцията за социално подпомагане са регистрирани 14 сигнала (общ. Бяла – 8, общ. Борово – 2 и общ. Ценово – 4) за деца в задължителна учебна възраст отпаднали/в риск от отпадане от образователната система. Отворени са 4 нови случая и е приложена мярка за закрила в семейна среда, а 10 от сигналите касаят деца, с които ОЗД – Бяла работи от предходни периоди. В териториалния обхват на ДСП – Бяла е създадена добра координация и е налице добро сътрудничество между членовете от екипите за обхват. Дирекция „Социално подпомагане“ – Ветово информира, че са извършени три обхода по предварително предоставен график. Посетени са адресите на 43 деца. Сред тях няма деца, които са с незадоволени основни жизнени потребности. Родителите са консултирани за задълженията и отговорностите, които носят във връзка с редовното посещение на учебните занятия. Санкционирани са родителите на 8 деца, обект на подпомагане със семейни помощи за деца по ЗСПД. Дирекция „Социално подпомагане“ – Две могили (с обхват общините Две могили и Иваново) отчита, че са извършени 9 обхода за двете общини с участието на социални работници, съответно: за община Иваново – не са извършвани обходи. За община Две могили са изготвени девет протокола от физическо посещение на адрес за обхват. Установено е, че две от децата са с нов настоящ адрес, който е извън териториалния обхват на ДСП – Две могили, две от децата са отпаднали

от образователната система, насочени са към социална услуга/едното през м. януари, другото през м. март/, на родителите са издадени задължителни предписания. Другите пет деца са се върнали в училищната среда.

Получена е информация от образователни институции (СУ „Кирил и Методий“ и ПГСС „К. А. Тимирязев в гр. Две могили) за три деца с риск от отпадане от образователната система, поради допуснати отсъствия по неуважителни причини. След направената оценка на риска, за две от децата са отворени случаи, едното от децата е на 17 г. и отказва да продължи своето образование, желае да замине в чужбина при своя по-голям брат. От детската градина в гр. Две могили е получен сигнал за три деца отпаднали от образователната система. Извършена е консултация с родителите, същите са предприели действия за записване на децата в детското заведение, отделът ще продължи работата с родителите.

От работата по случаите на деца в риск от отпадане от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, социалните работници се сблъскват с неразбирането и важността на „отпадането от образователната система“ от страна на родителите. От работата със семействата е установено, че са социално слаби, но не могат да бъдат подпомагани по ППЗСП, тъй като нямат регистрация в Дирекция „Бюро по труда“ и сезонно работят в чужбина. Дирекция „Социално подпомагане“ – Русе (с обхват общините Русе и Сливо поле) осъществява съвместна работа с образователните институции по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Социалните работници от отдел „Закрила на детето“ и отдел „Социална закрила“ при ДСП – Русе са запознати с изготвения график за обходи по райони и оказват съдействие на останалите членове на екипа за обхват. Комуникацията на социалните работници от ДСП – Русе с останалите представители на определения екип се осъществява чрез телефонни разговори, при които се обменя информация за предстоящото съвместно посещение и района на обход. За първото тримесечие на 2023 г. служителите от ДСП – Русе са участвали 5 посещения/обходи за двете общини съвместно с другите членове на екипа за обхват.

През месец януари 2023 г. социален работник от отдел „Закрила на детето“ е провел телефонни разговори с почти всички определени представители на училищата и детските градини от общините Русе и Сливо поле. По-голяма част от представителите заявяват, че нямат необходимост от съдействие от страна на служителите от ДСП – Русе. При установена необходимост същите ще осъществят връзка със съответния социален работник от ДСП – Русе. Получена е информация от образователни институции (ОУ „Алеко Константинов“ - Русе, ОУ „Тома Кърджиев“ – Русе, СУ „Йордан Йовков“ – Русе, ПГДВА „Йосиф Вондрак“ – Русе, ОУ „Иван Вазов“ – с. Голямо Враново, СУ „Свети Паисий Хилендарски” – Сливо поле) и РУО за 15 деца с риск от отпадане от образователната система, поради допуснати отсъствия по неуважителни причини. След извършено социално проучване за четири от децата е констатирано, че те и техните семейства са заминали за чужбина. Родителите на останалите 11 деца са консултирани за необходимостта от това същите да посещават училище. В последствие е установено, че децата редовно посещават учебно заведение.

От Регионална здравна инспекция – Русе са провели редица обучителни дейности, както следва:

ММП на тема: „Пубертет“ с ученици от 6 „а“ клас в ОУ „Васил Априлов“. Присъствали 25 ученици и 2 педагози;

ММП със събеседване на тема: „Влажни зони – Резерват Сребърна” с ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Никола Обретенов“. Присъствали 21 ученици и 2 педагози;

ММП със събеседване на тема: „Влажни зони – Резерват Сребърна” с ученици от 5 „б“ клас в ОУ „Никола Обретенов“. Присъствали 21 ученици и 2 педагози;

ММП със събеседване на тема: „Хепатит” с ученици от 7 „а“ клас на ОУ „Никола Обретенов”. Присъствали 21 ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Здравословно хранене“ с ученици от 1 „б“ клас в ОУ „Васил Априлов“. Присъствали 26 ученици и 1 педагог;

ММП на тема: „Пубертет“ с ученици от 5 „а“ клас в ОУ „Васил Априлов“. Присъствали 24 ученици и 1 педагог;

ММП на тема: „Пубертет“ с ученици от 5 „б“ клас в ОУ „Васил Априлов“. Присъствали 23 ученици и 1 педагог;

ММП със събеседване на тема: „14 февруари – ден на влюбените“ с ученици от 6 клас в ОУ „Христо Смирненски“, кв. Долапите. Присъствали 19 ученици и 2 педагози;

ММП със събеседване на тема: „14 февруари – ден на влюбените“ с ученици от 7 клас в ОУ „Христо Смирненски“, кв. Долапите. Присъствали 18 ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Пубертет“ с ученици от 5 „б“ клас в ОУ „Братя Миладинови“. Присъствали 23 ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Енергийни напитки“ с ученици от 4 „б“ клас в ОУ „Никола Обретенов“. Присъствали 18 ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Енергийни напитки“ с ученици от 4 „а“ клас в ОУ „Никола Обретенов“. Присъствали ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Опазване на околната среда“ с ученици от 4 „а“ клас в ОУ „Братя Миладинови“. Присъствали 20 ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Здравословно хранене“ с ученици от 3 „б“ клас в ОУ „Братя Миладинови“. Присъствали 12 ученици и 2 педагози;

ММП на тема: „Пубертет“ с ученици от 6 „б“ клас в ОУ „Братя Миладинови“. Присъствали 13 ученици и 1 педагог;

ММП на тема: „Здравословно хранене“ с ученици от 2 „б“ клас в ОУ „Братя Миладинови“. Присъствали 14 ученици и 1 педагог;

ММП на тема: „ХИВ/СПИН и СПИ“ с ученици от 7 „а“ клас в ОУ „Братя Миладинови“. Присъствали 15 ученици и 2 педагози.

Други дейности, осъществени от РЗИ – Русе: Участие в тематичен семинар на тема: Изпълнение и наблюдение на мерки за равенство, приобщаване и участие на ромите – „Здравеопазване“ в рамките на проект „Т.Е.А.М.З – Заедно постигаме повече“.

Експерти от РЗИ – Русе, участват в процедура по избор на здравен медиатор за общините Борово, Ценово и Ветово. Участие в обучение за функционална оценка на учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания по проект „Подкрепа за приобщаващо образование“ в РЦППО – Русе.

В обобщение, може да се отбележи, че и през настоящата година продължава успешното сътрудничеството между отговорните институции по Механизма, като от РУО отчитат, че е постигната добра координация между членовете на училищните екипи с представителите на Дирекциите „Социално подпомагане“ в областта и на ОДМВР – Русе при планирането на срещи и организирането на дейностите по обхват. За децата и учениците, записани в детска градина или училище, в резултат от работа на екипите за обхват, са определени мерки, които се прилагат съвместно от отговорните институции, така че да се постигне комплексен подход от интервенции. Предприети са мерки за оказване на обща и допълнителна подкрепа, в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Работи се по социализацията на децата и приобщаването им към училищния живот. Още една от образователните политики, по която институциите в област Русе, ангажирани по Механизма работят активно.

От предоставените отчети на общините до областния управител, е видно, че за някои от общините се отбелязва тенденция за намаляване броя на отсъствията на учениците, посещаващи образователните институции, за други обаче продължава тревожната статистика за повтарящи се отсъствия на едни и същи ученици, като предприетите действия от общините имат частичен дисциплиниращ ефект върху родителите им.

Въпреки положителните резултати, че за последните пет години в региона делът на необхванатите в образователните институции деца и ученици е намалял, проблем продължава да е миграцията на цели семейства в чужбина, както и децата и учениците, които поради различни причини не посещават учебни заведения (липса на средства, ранни бракове, необразовани родители, липсата на ангажираност и подкрепа от страна на семейството и др.).